

DEMİRCİ KAWA VE ÇAĞDAŞ KAWA DESTANI

Demirci Kawa ve Çağdaş Kawa Destanı 1991 Ocak ayında Yurt Kitap Yayın tarafından Ankara'da yayınlanmış bir tiyatro eseridir. Bu Tiyatro eseri ilk olarak Ceyhan cezaevini ziyaret eden yaklaşık beş yüz tutuklu yakınına koğuşun havalandırmasında sahnelenmiş ve resimler çekilmiştir.

Bir müddet sonra eser resimlerle birlikte basılmıştır. Diyarbakır ve Antalya'da sahnelenen eser binlerce kişi tarafından izlenmiştir (Perde açılırken Orta çağ kıyafetli, sakalı uzanmış, elinde bastonu ile yaşlı tarihçi İran Şairi Firdevsi

görünür .

FİRDEVSİ:

**"Eğer 1980-84 yılları arasında D. Bakır cezaevinde Tutsak olsaydım;
Ve Yine Eğer 22 ekim 1988 tarihli Türkiye gazetelerini okusaydım;**

**Asur Kralı Dahak ile yüzbaşı Esat`ın Zulmünü,
Kawa ile Mazlum Doğan`ın isyanını şimdi izleyeceğiniz gibi yazardım...."**

Hoş geldiniz hepiniz.

Hepiniz hoş geldiniz!
Sizin için ta Ortaçağdan kalktım geldim.
Iran Şairi Firdevsi`yim.

Ben Gazneli Mahmut`un sarayında halkların tarihini kaleme alırken, hikaye masal ve efsaneleri kendime temel alıyor, ona göre yazıyordum.
Eğer o günlerde Asur kitabelerinin içeriğini öğrenmiş olsaydım.
Gordon Child, Andre Ribart ve Heredot`u okusaydım;
Eğer 1980-84 yılları arasında D.Bakır cezaevinde Tutsak olsaydım;
Ve Yine Eğer 22 ekim 1988 tarihli Türkiye gazetelerini okusaydım;
Asur Kralı Dahak ile yüzbaşı Esat`ın Zulmünü,
Kawa ile Mazlum Doğan`ın isyanını şimdi izleyeceğiniz gibi yazardım.

1. PERDE

1. Sahne

(Perde Açılırken, Dahak yüksekçe bir oturakta "Evrenin hükümdarı" edasıyla oturmaktadır. Arkasındaki duvarda büyük boy bir aslan kabartması asılıdır. Yerdeki yün halının üzerinde altın kabızalı bir kılıç durmaktadır. Çevresinde dört adet meşale yanmaktadır. Kapıda siyah derili, kolları açık, beyaz fistanlı, çıplak ayaklı, elleri göğsünün üzerinde bir köle, heykel gibi durmaktadır.)

(Zalim Dahak'ın üzerinde önu işlemeli beyaz bir kaftan, ayağında tiftikten uzun bir çorap, mest denilen bir ayakkabı, dört köşe kıvrımlı sakal, uzun saç...)

DEHAK: (Öfkeli bir edayla oturduğu yerden kalkar. Bir iki volta atar. Babil hakkında mırıldanır. Kapıdaki köleye döner)

„Bana babamın elçisini çağır, çabuk!”

(Dilsiz köle, secdeye gitmiş gibi, yere kapanır, geri geri sürünerek dışarı çıkar. Zalim Dahak sinirli bir yüz ifadesiyle odada dolaşırken, üzerinde sarı renkli bir fistan, altında beyaz renkli bir don, başında sivri bir külâh bulunan, elinde uzun bir kargıyla elçi Şamak Balat Kuikbes içeri girer. Koltuğunun yanında ayakta duran Zalim Dahak`ı diz çökerek selamlar. Dahak Koltuğuna oturunca, elçi ayağa kalkar. Köle diz üstü sürünerek içeri girer, Kapının eşiğinde dikilir. Ellerini göğsünde tutar.)

ZALİM DEHAK: (Elçiye dönerek sinirli bir ses tonuyla)

"Söyle bana Babil`de ne oluyor? Ne oluyor Babil`de Söyle!"
„Ey Evrenin Kralı, Babil yer yüzü için fitne fesat yuvasıdır, aleyhinizdeki bütün kötülüklerin kaynağı orasıdır! „

ZALİM DAHAK (Sinirlenerek)

"Sebebi nedir? Söyle bana nedir sebebi?"
„Ey Evrenin Kralı Babil senin büyüklüğünü hazım edemiyor!"

ZALİM DEHAK: (Yumruğunu göğsüne vurarak)

"Hazm edemiyor ha!
Ben ki evrenin Kralı Dahak`ım.
Tanrı beni evreni yönetmek için görevlendirdi!

**Dicle ile Fırat arasındaki tüm yurtlara ben hüküm ederim.
Elim Mısır`a Nübya`ya. Hitit`e, İskit`e uzanır.
Urartu, Pers Med yurdunu ben dize getirdim.
Bu kadar büyüklüğüm karşısında nasıl öyle düşünür Babil,
nasıl öyle düşünür?"**

Elçi: Ey evrenin kralı Babil eski gücünü elde etmek istiyor. Bir de Tanrı Marduk'u Mezopotamyanın tek Tanrısı yapmak istiyor.

ZALİM DAHAK: (Hiddetlenerek)

**Olmaz, Olmaz!
En büyük Tanrı Asur`dur.
Marduk Babil Tanrısıdır.
Hiçbir zaman evrenin Tanrısı olmayacaktır!**

„Ey Evrenin Kralı, hükmün altındaki yurtlar,
Asur yurdunu bölmek için ittifak yapıyorlar"

ZALİM DAHAK: (Köpürerek)

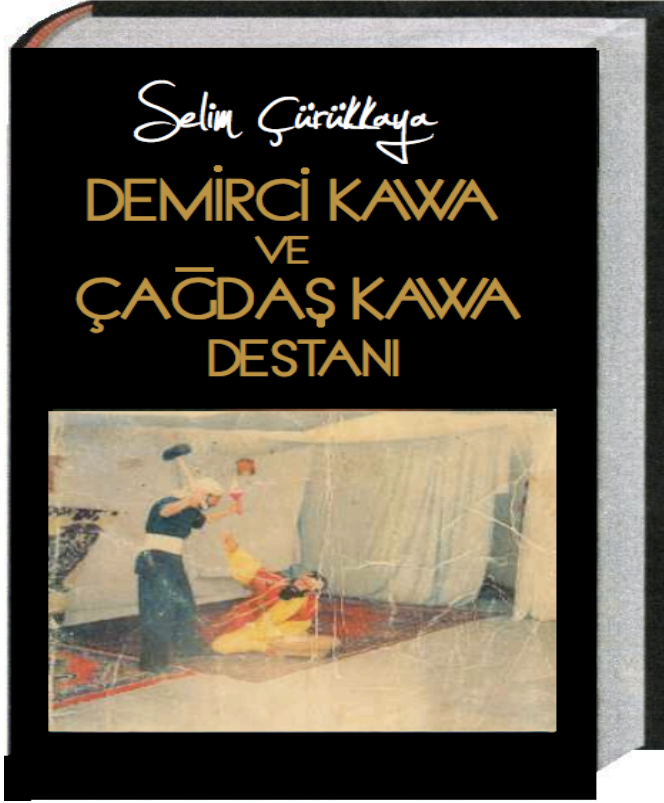
**Hangi Yurtlar?
Kimlerdir bu nankörler?
Bu lanetlenmiş, kara yürekli insanlar kimler?**

„ Ey Evrenin Kralı, başta Babil, Elam; Urartu, Mısır, Medler, Persler, İskitler..."

ZALİM DAHAK: (Öfkeyle ellerini havaya kaldırır.)

**Medler, Persler! Daha dün geldiklerinde köpek ve öküze tapıyor, ateşi kutsal biliyorlardı. Atalarım onlara yer- yurt verdi. Kölelerimiz oldular.
Şimdi de ihanet ha!
Ya o çapulcu İskitler ne istiyorlar?**

Elçi: „Ey Evrenin Kralı,
İskitler bir şey değil, her şey Babil` de düğümleniyor.
Bölücülük fesatlık ve hile Babil` dedir.
Askeri güç ise Medlerdedir.
Birde Medli Keyakser kızını Babil Valisinin oğluna verecekmış!"

ZALİM DAHAK: (Biraz düşünür, sonra

birden bağıarak)

**„Böyle fitne fesatlardan neden haberim olmuyor?
Çabuk, evrenin dört bir yanına köpeklerimi sal!
Olup bitenleri hemen öğrensinler.
Bölücülerin, hainlerin, bana karşı gelenlerin başlarını omuzlarının arasından
koparsınlar!
Dudaklarını kessinler!
Derilerinden güzel çadırlar, kemiklerinden yüksek piramitler yapsınlar bana”**

Elçi: (biraz çekingen) "Ey Evrenin Kralı, biraz hesaplı davranalım,
Aklımızla hareket edelim.
Engin ufkunuz, zengin tecrübeniz
Korkutucu gücünüz vardır.
Bazılarını ezerken, bazılarını yanımıza alalım.
Bölerek boyun eğdirelim
Parçalayarak yönetelim!"

ZALİM DAHAK: (Elçiye kızarak) **„Olmaz! Olmaz... Hainlerin, bölücülerin
derilerinden çadır, kemiklerinden Piramit isterim!”**

ELÇİ: (Endişeli) "Ama ey Evrenin..."

ZALİM DAHAK: (İşaret parmağıyla elçiye kapıyı gösterir)

„Kes! Çık dışarı!”

(Elçi diz çöker ve kalkıp dışarı çıkar. Dahak kızgın bir yüz ifadesiyle odasında volta atarken, kölesi heykel gibi dikilidir)

SAHNE 2

ZALİM DAHAK: (volta atarken bağıarak konuşur)

"Babil Valisi! O`na buyruk yazacağım

(Biraz düşünür, sanki yanlış bir söz söylemiş gibi)

Ama kim oluyor o?

Bana, Evrenin kralı Dahak`a baş kaldıran birine buyruk yazmak!

Olmaz! (Sahnedeki yürür ve düşünür) "Hayır! Yazmayacağım!

Hah!.. Buyruğu Babil yurduna yazarım!

Yurdu kazanmam, Valiyi ezmem lazım!

Akıllı adamdır elçim."

(köleye döner)

"Bana katibimi Çağır!.. Çivimi, Çamur tabletlerimi getir, çabuk!"

(Köle secdeye kapanıp dışarı çıkar. Dahak odasında gezinirken, üzerinde beyaz uzun bir fişan, belinde yünden örme bir kuşak, başında beyaz sivri bir külah, çenesinde uzun keçi sakal, ince uzun, çenesine doğru sarkık bir bıyık, elinde çamur tablet ve çiviyle yaşlı bir kâtip içeri girer. Diz çökerek selam verir. Dahak hemen oturağına oturur. Kâtip de karşısına çökerek çiviye eline alır. Yüzünü Dahak'a çevirir)

ZALİM DAHAK: (yüksek sesle) **Dediklerimi oraya kaz!**

Tüm Evrenin hükümdarından Babil genç ve ihtiyarlarına buyruktur!

Dipdiriyim ve sağlığım yerindedir.

Valiniz olan o yalancıya inanmayın!

O`nun sözleri yel gibidir.

Size hürriyetinizi ben verdim.

Adınızı sakın kirletmeye kalkmayın!

Buyruğumdan çıkarsanız;

Kargularım yüreklerinizi delecek, oklarım gözlerinizi yumurta sarısı gibi önünüze dökcek, demir kılıçlarım başlarınızı yere düşürecektir!"

Bu buyruğu harman ayının 23 de kazdırıyorum"

(Kâtip denilenleri çivi ile çamurdan tablete kazır)

ZALİM DAHAK: (Kâtime) **"Tamam sen bırak git! Büyük babam Asur Banıpal' in elçisi ŞAMAK BALAT KUIKBES gelsin!"**

(Kâtip ayağına kalkar, diz çökerek selam verir, dışarı çıkar. Bir müddet sonra elindeki bastonuyla yaşlı elçi içeri girer, diz çökerek selam verir)

SAHNE 3

ELÇİ: "Ey Evrenin hükümdarı beni istemişsiniz!"

ZALİM DAHAK: (Elçinin yüzüne gözlerini diker, sonra eğilerek yerdeki kılıcını alarak dikilir, tekrar elçinin gözlerinin içine bakar, kılıcının ucuyla yerdeki tableti işaret eder.)

"Evet! Seni istedim.

Babil yurduna buyruk kazdım.

Buyruğumu ateşte pişir, al Babil'e götür!

Halkı topla, buyruğumu yüksek sesle oku!"

Elçi: (Şaşkın bir yüz ifadesiyle) Ey evrenin hükümdarı! Vali dururken Babil yurduna buyruk kazmanız doğru olur mu?

ZALİM DAHAK: (kızır, elçinin üzerine yürür, eliyle boğazına sarılır gibi yapar)
"Benden bir haine buyruk yazmamı mı istiyorsun?
Çabuk dediklerimi yap!
Büyük babamın sadık elçisi ve benden yaşlı olmasaydın şimdi burada kelleni koparırdım!"

ZALİM DAHAK: (Elindeki kılıcı elçinin üzerine kaldırır. Elçi diz çökerek selam verir, hızla dışarı çıkar. Sahne de yalnız kalan Dahak kızgındır bir aşağı bir yukarı gidip gelmektedir. Kölesi ise kapının eşiğinde heykel gibi durmaktadır. Dahak aniden köleye dönerek:

Dahak: Bana büyük babam Asur Banipal' in buyruklarının kazılı olduğu tabletleri getir!

(Köle secdeye kapanarak dışarı çıkar. Eline üç dört pişmiş kil tabletle geri döner. Usul gereği yerden sürünerek Dahak'ın yanına gelir. Tabletleri Dahak'ın ayaklarının yanına bırakır. Köle sürünerek geri giderken Dahak sinirlenir, etrafında dolanır, dengesini kaybetmiş gibidir, ellerini başına götürür)

Dahak: Başım ağrıyor, git karımı çağır!

(Köle dışarı çıkarken Dahak oturağına oturur. Yerdeki tabletlerden birini alır. Dikkatlice bakar)

Zalim Dahak: Okuyayım bakayım büyük babam Asur Banipal döneminde neler olmuş! nasıl ezmiş hainlerin, bölücülerin başını büyük babam? ders alayım O'ndan. O'nun zamanında da fesatlar varmış. Büyük babam zamanında Babil ve Elam' dı. Şimdi Medler! Ah bu Medler!

(Bir ayağını hızla yere vurur, ayağa kalkar, kızgın bir ruh haliyle)

Zerdüş denilen bir fesadın zirvalarını ululuyorlar. Tanrımız Asur'a karşı Ahura Mazda'yı çıkarıyorlar. Medler... Medler.. Onlardan olanları yakalayacağım, derilerini yüzeceğim, dudaklarını keseceğim, cesetlerinin kulelerde akbabalara parça paça, parça parça gagalatacağım.

(Dahak oturduğu yerden kalkar. Sağına soluna bakar, biraz sakinleşir. Biraz volta atar, düşünür. Eğilerek yerdeki başka bir tableti alır okumaya başlar)

Zalim Dahak: "Nipur valisine, bilirsiniz, bütün ülke Asur'un demir kılıcı tanrılarım tarafından perişan edilmiş, ateşle kavrulmuş, hayvanlarımın altında çiğnenmiş ve önümde diz çökmüş bulunmaktadır. Şimdi kurtuluşu kaçmakta bulan tüm hainleri yakalamalısın. Kapısının önünde buğday ayıklayan adam gibi ayıklamalısın halktan!"

(Tableti okuyunca biraz düşünür)

Zalim Dahak: Büyük babam valiye çok nazik davranmış. (Elindeki tablete yan bakar) Bu işime yaramaz! (Elindeki tableti yere fırlatır. Yerdeki başka bir tableti alıp okumaya başlar.)

Zalim Dahak: "Elam Valisine, bu adamları bana teslim etmeyecek olursan gelip seninle savaşa gireceğim. Kentlerini yakıp, halkını tutsak alarak ülkeme götüreceğim. Ve seni tahtından indirip bir başkasını oturtacağım.

(Biraz düşünür)

Güzel, seni tahtından indirip kafanı koparacağım. Sonra içini oyup onunla şarap içeceğim deseydi daha iyi olurdu.

(Şarap içeceğim dediğinde elindeki tableti şarap tası gibi kullanıp şarap içiyormuş gibi hareket yapar. Ve elindeki tableti yere atar)

PERDE KAPANIR

Sahne -2

(Bir yatak odası, yüksekçe bir kral yatağı, bir şarap testisi kilden bir bardak. Yatağın üzerinde bağdaş kurarak oturmuş Dahak başını ellerinin arasına almış inlemektedir.

Zalim Dahak: Tanrılar bana öfke mi duydu? Neden tarifsiz ağırlar gelip beni buldu? Öf, Başım ağrıyor! Cümle Tanrılar biraz sabır akıtın yüreğime. Ne oluyor bana? Ölecek miyim acaba? bana sevgili kraliçemi çağırın!

(Dahak'ın bağırtıları sürerken karısı içeri girer. Üzerinde dönemin kıyafetleri vardır. Yüzü endişelidir)

Kraliçe: Ey evrenin kralı ne oldu sana? (Zalim Dahak karısına çaresizce bakar)

Zalim Dahak: Tanrılar bilir. Ben böyle acı görmedim daha. Başımın her iki yanında sanki kurtçuklar dolanıyor.

(Başını iki yana çevirip kraliçeye gösterir)

Tanrılarım bana güç verin!

Kraliçe (Endişeli) Yüce kralımız biraz uzanınız, ben de bir başınıza bakayım.

(Dahak bağırtılara arasında yatağına uzanır, karısı kafasını iyice inceler)

Bu nasıl yaralar ki giderek büyümektedir. Ah, Ah! (Avuçlarını açarak Dahak'a gösterir,)

Aha şu avuçlarımın büyüklüğünde yaralar oluşmaktadır.

Zalim Dahak (Korkuyla kraliçeye bakar) Sevgili kraliçem Tanrılar bana öfke mi duydu? ben bütün yurtlara mutluluk ve neşe getirmedim mi?

Kraliçe: Yüce kralımız dosdoğru söyler!

Zalim Dahak: Başım ağrıyor. Öf, şarap ağrılarımı dindirmez mi? bana şarap doldur! Ah şarap. Şarap istiyorum! Bir de söyle sadık ozanımız gelsin, neşelendirsin bizi. Umut serpsin şu talihsiz yüreğime! Tanrılar... Nasıl bir ızdırar verdiniz bana?

(Ozan odaya girer, eski çağlara özgü anlaşılmayan, ama uzun havaya yakın bir şarkı söyler, elindeki değneği çalgı aleti gibi kullanır)

Zalim Dahak: Neden dinmiyor bu ağrılar? her an daha da artar oldu. Sadık ozanımız artık gitsin.

(Ozan dışarı çıkar. Dahak üzerine oturur, karısına sarılır. Ağlamaklı bir ses tonuyla:) **Ölecek miyim acaba?**

Kraliçe: Yüce kralımız meraklanmasın, tanrılara yanına gelecek ağrılarınız dinecek.

Zalim Dahak: Ben ki evrenin kralıyım. Yurtlar yönettim. Tapınaklar yaptım. Yollar açtım. Buyruğumun altındaki yeşil diyarların halklarına iyilik yaptım. Onlar ise fitne fesat peşinden koştular.

Kraliçe: Yüce kralımız kendisini üzmesin. Ağrılarına sebep o yurtlarsa ocaklarını söndürelim.

Zalim Dahak: Medler! Med yurdu kaynıyor. Med'ler hep fitne fesat peşinde! Kara gecelerim Med'lerle gelip çöktü başıma! Tanrıların güzel sesi bana güç ver! (Karısına dönerek) yoksa bana büyü mü yaptılar?

Kraliçe: Ey evrenin kralı! Buyruğunun altında sana karşı kim fitne fesat yapar da Tanrılar onu cezalandırmaz?

Zalim Dahak: Başım ağrıyor!

Kraliçe: Hekim çağırayım, sevgili kralımız!

Zalim Dahak: Tanrılar adına çok doğru dedin! Hekimler gelsin... Onlar da bu acılarımı dindiremezlerse, tümünü öldüreceğim!

Kraliçe: (köleye) Git baş hekimi çağır!

(Köle hekim çağırarak için dışarı çıkar. Bir müddet sonra beyaz uzun fistan giymiş, keçi sakallı hekimler içeri girip çıkarlar, hepsi dehşet içindedir. Bazıları üzgün ve çaresizce odayı terk eder, baş hekim yatağa yanaşır, Dahak'ın başını iyice muayene eder. Dahak, hekime gözlerini diker:)

Zalim Dahak: Eğer sende acılarımı dindiremezsen, Tanrıların bütün gazabını üstüne yağdıracağım. Ah bu yaralar, başımdaki bu ağrılar! (Baş hekim tekrar hastanın yaralarına bakar, soğukkanlı ve kendinden emin)

Baş Hekim: Ey evrenin kralı, başınızdaki yaralar beyninizden geliyor. Her geçen gün daha da büyür bunlar. Beyin merhem kabul etmez, ilaç kabul etmez.

Zalim Dahak: Çaresi yok mu bu kara bahtımın? Söyle de saraylar yaptırayım, bahçeler veriyim. Tanrılar adına seni en güzel yurtlarıma vali yapayım.

Hekim: Evrenin kralı ne derse o olur. Demem o ki; beynin ilacı yalnız beyindir. Genç ve taze beyin.

Zalim Dahak (hayret) Ne dedin, ne dedin tanrılar adına? Anlamadım dediklerini.

Hekim: Derdinizin çaresi vardır ve ben biliyorum. Yüce Kralımızın bir köpeği olarak bunu söyleyeceğim.

Zalim Dahak (Öfkeyle) ne durursun be adam! Çabuk beni iyileştir. Yoksa leşini köpeklere yem ederim!

Hekim: (soğukkanlı) Ey evrenin kralı! Bu derdin çaresi çok meşakkatlidir. Başınızdaki bu yaraların iyileşmesi için insan beyni gereklidir.

Zalim Dahak: Yurtlarımdan insanları çoktur. Haber salın, her gün iki genç beyni getirilsin. Beyinleri beynime süreceğim, beynimi iyileştireceğim. Ha ha ha ha haha.

Beynin ilacı beyindir. He he he he

Bir beynin rahatlaması için başka beyinlerin parçalanması lazımdır.

Hekim: Taze ve genç beyin!

Zalim Dahak: Medya yurduna haber salın! Önce oradaki gençlerin beyinlerini istiyorum!

PERDE KAPANIR

Sahne 3

(Bir grup köylü bir köy evinin önünde üç taş oyunu oynamaktadır. Bir köylü koşa koşa oyun oynayanlara yaklaşır)

Köylü: Ey köylülerim Asur Elçisi geliyor.

(Oyun oynayan köylüler heyecanla ayağa kalkarlar. Boyunları bükük, elleri göğüsleri üzerinde bağlı vaziyette ayakta beklerken, Dahak'ın sivri külahlı, beyaz sakallı, sarı elbiseli, uzun kargalı elçisi köylülere yaklaşır)

Elçi: Ey Med Yurdu! evrenin kralı, yüce efendimizin size bir buyruğu var. Beni iyi dinleyin! Yüce kralımız Dahak'ın başında iki büyük yara peydahlanmıştır. Kralımızın iyileşmesi için taze ve genç beyinlere ihtiyaç vardır. Her gün iki gencin beynini bize vereceksiniz. Her kim ki evrenin kralının bu buyruğuna uymaz, karşı koyarsa Tanrıların bütün lanetleri üzerine yağacak, evi ocağı başına çökecektir. Dudakları kesilecek, etleri kemiklerinden ayrılacaktır.

(Elçi çamur tabletten okumasını bitirince, gider gruptan bir uğultu yükselir)

1. Köylü (Dizlerini döverek) bu nasıl bir yaradır ki; ilacı yalnızca beyindir? (Dövünerek yalvarır gibi hareketler yapar, ellerini gökyüzüne doğru kaldırır) Ey Ahura Mazda bilmez mi, böyle bir felakete Med yurdu dayanamaz.?

2. Köylü Med yurdunun talihsiz insanları! gelin Ahura Mazda'ya yalvaralım. Biz ne suç işledik de Asur Kralı bize bu cezayı reva gördü?

3. Köylü Köylüm doğru söyler. Suçumuz ne ki, Evlatlarımıza nasıl kıyarız?

Yaşlı Adam: (dövünerek- dizlerine vurarak) benim bir tek oğlum var. O benim yüreğim. O'na nasıl kıyarım? Asur Kralı bize nasıl bir acı yaşattı, bilmez mi? (Göğsüne vurarak) Yüreğime taş mı basacağım? (Biraz düşünür) Çocuklarımız vermeyelim!

1. Köylü (korkulu gözlerle) Sus be adam! Asur Kralı bunu duyarsa, bizi hemen şimdi yerle bir eder. Ahura Mazda adına sözünü geri al!

2. Köylü Köylüm dosdoğru söyler. Kim Asur Kralına karşı koyabilir ki?

3. Köylü: Bu yer yüzünde Asur Kralı her istediğini yapar. Keskin kılıçlı kum taneleri

kadar askerleri bizi şuracıkta karınca gibi ezer.

Yaşlı adam (çaresiz) Ne yapalım o zaman, Çare ne?

(Ne yapacağını bilmeyen köylülerin yanına koşarak gelen başka bir köylü)

Köylü: Asur Askerleri köyü basmaya geliyorlar. Gençlerimizi toplayacaklar. Kafalarını kesecekler. Beyinlerini çıkaracaklar. (Hep bir ağızdan bağırlar)

Çocuklarımız, çocuklarımızın beyinlerini alacaklara. (Telaş ve koşuşma)

PERDE KAPANIR

Sahne- 4

(Kawa oğlu ile birlikte Demirci dükkanında elindeki balyozla, oğlunun bir kancayla tuttuğu demiri örsün üzerinde dövmektedir. Üzerinde demirci giysisi bulunmaktadır. Oğlunun kıyafeti de babasınınkine benzemektedir. Kapı açılır Dahak'ın iki askeri içeri girer)

Asker: Demirci, beni dinle! Evrenin Kralının başı için oğlunun başını istemeye geldik! Yarın tan vaktinde oğlunu bize teslim edeceksin!

(Askerler dışarı çıkar. Kawa elindeki balyozu ile ayakta beklemektedir. Yüz ifadesinde şaşkınlık ve endişe vardır. Çaresiz ve ne yapacağını bilemez haldedir. Sonra Kawa'nın elindeki balyoz, oğlunun elindeki demir aynı anda yere düşer. Kawa çömelince, oğlu da babası gibi yapar. Kawa bir müddet düşünür ve alçak sesle konuşmaya başlar)

Kawa: Ne yapabilirim? Bir demirci parçasıyım ben! Dahak'ın orduları, Dahak'ın gücü karşısında bir hiç 'im ben. Oğlumu veya oğullarımızı koyunlar gibi keser Dahak! Kaç boynu bükük baba, kaç kolu bağlı ana var benim gibi bu medya yurdun da? biz hepimiz beyni çalınmış çocukların babaları, anneleri, teyzeleri, halaları, amcaları dayılarıyız. Med yurdu bundan yashdır. Şarkılarımızın yanık olması bundandır. Bundandır korkularımızın yanık olması.

(Kawa ayağa kalkar, yerdeki balyozunu eline alır. Düşünerek biraz gezinir. Babası ayağa kalkınca oğlu da ayağa kalkar, Kawa bir karar vermiş gibidir, yüzündeki endişe kaybolur, bir kararlılık gelir bakışlarına konar)

Kawa: Oğlumu isterler. Başını kesmek, beyinin Dahak'ın başına sürmek için. Kim bilir Dahak'ın başı için daha kaç baş gerekiyor? Veya daha kaç gencin başını yiyecek Dahak'ın başı? Daha kaç anayı ağlatacak, kaç babayı kahr edecek?

(Biraz düşünür)

Ama Dahak'ın başı durdukça gençlerimizin başı gidecek. Bunu biliyorum! (Biraz gezinir, sesini yükseltir) biz kafaları parçalanan gençlerin anaları babaları neden sessiz kalıyoruz? Nedendir üstümüze serili bu ölü toprağı? Neden birbirimizi bekleriz hep? Neden kendimizin yapması gerekeni başkalarına bırakırız? Beklememiz neye yarıyor? Başka gençlerin kafalarının parçalanmasını duymaktan başka? Daha dün komşumuzun oğlunu götürdüler, babasının karşı koymasını bekledim. Daha önce komşusunun kızını, oğlunu götürdüklerinde beklediğı gibi, herkes birbirinden bir şey bekliyor. Ama kimse bir şey yapamıyor. Sonuçta gençlerin başı kesiliyor kafaları yarıyor. Birlerinin buna dur demesi gerekiyor. Ama kimse bu birileri olamıyor.

(Oturur biraz düşünür, kesin bir karara vardığı belli olur, Yağa kalkar balyozunu havaya kaldırır, Adeta haykırır)

Size yemin ederim ki; bu biri ben olacağım! Giden gençlerimizin başı için, bu balyozumu Dahak'ın başına indireceğim! Gençlerimizin başını yiyen o başı balyozumla ezeceğim! Onun pis vücudunu atalarımın kızgın ateşi ile yakacağım!

(Kawa konuşmasını bitirince havaya kaldırdığı balyozunu hızla örse vurur, insan çığlıkları gelir)

PERDE KAPANIR

Sahne- 5

Yoksul bir köy evi. Duvara asılı bir ekmek tahtası, bir iki çanak çömlek, isli duvar, çıra için kullanılan dövülmüş bir meşe sopası, elleri koynunda yakta bekleyen Demirci Kawa, oğlu ile eşi yan yana oturmuş kadın ağlayarak dizlerini dövüyor ve ağlıyor)

Demirci Kawa: Yeter ağlama! (Kawa'nın eşi ağlamasını ağıda dönüştürür)

Anne: De lori lori

kure mı lori

De lori lori Kure mı lori

Kawa: Ağlamakla bağırmakla kurtaramazsın oğlunun o güzel başını!

Anne. Ahura Mazda oğlumuzu bize bağışlasın. Ağlıyorum belki Tanrı sesimi duyar!

Kawa: Tanrı da zalimlerden yana!

Anne: Sus hep böyle konuştun Tanrı bizi cezalandırıyor!

Kawa: (gülümser) Bak sana bir müjde vereyim. Dahak'ın kasapları değişmiş. Her gün götürülen gençlerden birini gizliden salıyorlar. Salınan gencin beyni yerine bir koyun beyni götürüyorlar. Şansımız olursa oğlumuz salınanlardan olur!

Anne: nereye gider salınanlar?

Demirci Kawa: Dağlarda toplanıyorlar! Medya'nın ulu dağlarında!

Anne: Dağlarda?

Kawa: Dağlarda! Birkaç günden beri cesaretli konuştuğumu fark etmedin mi?

Anne: Bilmem!

Kawa: dağdakilerdendir cesaretim. İnsanlığımı onlara borçluyum. Onlardan önce bir sülükten farksızdım

Kawa'nın oğlu: Biz de onlara gidelim baba!

Kawa: (kendinden emin) hayır onlar bize gelecek!

Anne. Ne zaman?

Kawa: 21 Mart günü Dahak'ın sarayının bulunduğu Ninova'nın üzerine yürüyeceklerini duydum.

Anne: (oğluna sarılır) Oğlumu şimdiden istiyor Dahak.

Kawa'nın Oğlu: Baba verme beni o ite. Biz de dağa çıkalım. Dağdakilerle birlikte Ninova'nın üzerine yürüelim.

Anne: (Oğlunu kolundan tutarak yanına çekmek ister) Sus! nasıl öyle dersin? Dağa çıkmak ha? İkinizi de beni de öldürürler! Evimizi de yakarlar. (Kawa' nın oğlu annesini iter, anne diz çöker kucaklaşmış baba ile oğula bakar?)

Kawa: Bırak gençlere ayak bağı olma! sessizce beynimizi Dahak'ın yaralarına ilaç olarak vereceğimize, haykıralım zalime karşı. (Kawa' nın eşi susar, tereddütlüdür. Ama ikna olmuş gibidir. Ayağa kalkar oğlu ve kocasına sarılır.)

PERDE KAPANIR

Sahne- 6

(Dahak bir halının üzerinde oturmaktadır. Tahta bir tepsinin üzerindeki beyinleri avuçlayıp kafasının iki yanına sürmektedir)

Dahak: Binlerce beyindir sürüyorum beynime. Ağrılarım dinmiyor. İyileşmiyor beynim. (Avuçladığı beyni birkaç kez daha sürer) Beyinleri beynime sürüyorum, beyinleri beynime sürüyorum.

(Elçi Şamak elindeki uzun kargısıyla içeri girer, diz çökerek selam verir. Dahak kirli elleri ve beyin bulaşmış yüzü ve başıyla şaşkın şaşkın elçiye bakar)

Elçi: Ey evrenin Kralı! bir büyücü yanınıza gelmek, ağrılarınızı dindirmek ve yaralarınızı iyileştirmek istiyor!

Dahak: (sevinir) Büyücü! Büyücü! Hekimler dindiremedi ağrılarımı.

(Avuçladığı beyni elçiye göstererek) **bu beyini başıma sürdükçe yaralarım büyüyor, ağrılarım artıyor. Bir de büyücü gelsin, onlar salak hekimlerden daha bilgilidir.**

(Elçi diz çökerek selam verir, dışarı çıkar. Bir müddet sonra kara çarşaf örtünmüş bir büyücü içeri girer, aniden üstündeki çarşafı çıkarır, bir elinde balyozuyla Dahak'a saldırır.)

Dahak iki elini havaya kaldırır. Yüzü ve gözleri korkuludur.)

Kawa: Seni bütün Mezopotamya gençleri, beyni çalınmış bütün gençler adına cezalandırıyorum.

(Balyozu var gücüyle Dahak'ın başına indirir)

Bir daha, bir daha, Bir daha Üç tane yeter sana!

(Bu ara kapıda put gibi dikili olan Dahak'ın kölesi, efendisinin öldürüldüğünü hayretle izler. İki kolunu yana açar, dili kesik olduğu için konuşamaz, (Kralın odasında görevli olanların dilleri kesiktir) Dahak'ın yattığı yere doğru yürür, yanına varınca eğilir. Tanrısı yok olursa, kendisinin de yok olacağı endişesini hareketleriyle belli eder. Elini uzatarak Dahak'a dokunmak ister. Kıpırdandığını hissedince tekrar put kesilir. Kanı görünce, eğilir elini kana sürer, öldüğüne, kralında normal bir insan olduğuna inanır. Elindeki kana dikkatle bakar, gözleri büyür, iliklerinden gelen bir sevinç çılgılığı atar. Bu özgürlüğüne kavuşmasının çılgılığıdır. Köle sevinç çılgınlıkları atmaya devam ederken, Kawa elindeki meşaleyle sarayı ateşe verir. Ateş her tarafı sarmaya başlayınca:

Kawa: Med'ler, Pers'ler, Babil'liler, Elam'lılar, Nipur'lular, Zalim Dahak Öldürüldü.

(Her tarafta zılgıtlar çekilir, sevinç çılgınlıkları atılır. Sahneye Med, Urartu, Pers, Babil kıyafetleri giyinmiş kişiler kol kola girerek ateşlerin etrafında halay çeker. Kawa bir elinde balyozu bir elinde meşalesi halayın başına geçer. Köle halay çekildiğini görünce, halaya tutuşur bütün sevinciyle kollarını, bacaklarını ve vücudunu sallar.)

PERDE KAPANIR

2. PERDE

1.Sahne

(Normal bir cezaevi idare odası, bir masa bir sandalye, Masanın arka tarafındaki duvarda Atatürk posterini asılıdır. Kapıda ki nöbetçi put gibi ayakta dikilidir. Yüzbaşı Esat Oktay Yıldırım Sandalye de oturmuştur. Bir şeylere kızdığı belli olmaktadır. Bir müddet sonra öfkeli bir ruh haliyle oturduğu yerden kalkar. Oda da bir iki volta atar Kapıdaki nöbetçiye:

- **Bana blok amirini çağır, Çabuk!**

(Emredersin diyen asker, gider, Bir müddet sonra bir ast teğmen içeri girer. Başıyla yüzbaşını selamlar.)

- **Komutanım beni istemişsiniz.**
- **Evet seni istedim. Ne oluyor bu cezaevinde, söyle bana bu cezaevinde neler oluyor?**
- **Komutanın siz buraya yeni geldiniz. Burada daha önce çok şey oldu. Bölücüler, hainler fesatlık yapıyor, yurdumuzu parçalamak istiyor. Evrenin diktatörlüğüne son vermek istiyoruz diyorlar [1] 35. Koğuş fitne fesat yuvasıdır**

komutanım.

Esat Oktay Yıldırım: (öfkelenir) Beni dinle! Ben buraya direkt Genel Kurmayın emriyle geldim. Bana Esat Oktay Yıldırım derler. Ben Kıbrıs'ta Rum çocuğunu kesmiş, babasının gözleri karşısında kanını içmiş adamım.

Ast Teğmen: Koğuşlar arası ilişki var. 35. Koğuş diğerleriyle ittifak halindedir komutanım.

Esat (kızarak) beni dinle ne konuşuyorum burada ben? İlişkilerini keseceksin! Herkesi susturacaksın! Bundan sonra benim işkence yöntemlerimi uygulayacaksın! Çin usulü, Rus usulü, Türk usulü işkence yapacaksın! Bunlar başımı fala ağrıtmamalıdır. Bitireceksin bunları. (Biraz düşünür) peki sen bitirmenin ne olduğunu biliyor musun?

- Sizi dinliyorum!

Esat Oktay: (İşaret Parmağını kafasına dayar) bunun içinde ne var?

- Beyin komutanım!

- Aferin! Demek ki kafanın içinde beyin var? (Biraz düşünür) Her şey beyindedir. Bu adamların beyni oldukça, bize rahat yoktur. Bunun için beyinlerini almam gerekiyor.

- Ama nasıl yapacağız komutanım?

- Nasıl mı? (Biraz düşünür, ast teğmenin suratına bakar) Beyin de ne var?

- Beyin!

- Güzel, demek ki beyinde düşünce var? Aferin! Düşüncesiz beyin bir işe yarar mı?

- Hayır komutanım!

- Şimdi anladın mı, beyinsizleştirmenin ne olduğunu?

- Anladım ama komutanım nasıl yapacağız?

- Kolay, ben yöntemlerini biliyorum. Dinle beni ve anlattıklarımı bütün askerlere kavrat. Tüm tutuklular beyinlerindeki düşünceleri kusacak. Kusulan o düşünceleri bana getireceksiniz. İnceledikten sonra, beyinde düşünce kalıp kalmadığını anlardım ben. Ardından sizde düşüncelerini kusanların hal ve hareketlerini izlersiniz. Beyinde düşünce kalıp kalmadığı belli olur. Hatta düşüncelerini kusanları ayırırsınız.

- Ya kusmazlarsa komutanım?

- Ne demek kusmazlarsa? Kusmayanların kemiklerini kırın! Kafalarını parçalayın! üst üste bindirip, piramitler, kuleler, koca tepeler yapın! Ciğerlerine verem mikrobunu sokun!

Suyu, havayı, ekmeği, soğuğu, sıcağı, güneşi silah olarak kullanın. Yiyecekleri bok, içecekleri sidik olsun! Yapın, edin beyinsizleştirin bunları! Günde birkaç beyin istiyorum sizden.

- Emredesin komutanım günde birkaç tane beyin!

PERDE KAPANIR

(Bir cezaevi koğuşu. 4-5 ranza. Hazır ol vaziyetinde uyuyan tutuklular. Bir tutuklu nöbetçi olarak koğuşun ortasında hazır ol vaziyette volta atıyor.)

Nöbetçi: (Saatine bakar, yüksek sesle) **Koğuş kalk, koğuş kalk, koğuş kalk!**

(Kafaları sıfır numara tıraşlı, eşofman giyinmiş tutsaklar ayağa fırlayıp ayakkabılarını giyerler. Ellerini yıkayıp tuvalet ihtiyaçlarını giderdikten sonra kendileri için belirlenen yere ikişerli sıraya geçerler. Koğuş sorumlusu: Rahat, Hazır ol! Rahat! Hazır ol. Yerinde say, diyerek komut verir. Tutuklular aynı tempoyla askeri yürüyüşle yerinde sayınca Ordu Marşına başla komutu gelir. Ardından tutuklular askeri yürüyüş yaparak dizlerini karın boşluğuna kadar çeker, kollarının nizami sallarlar ve hep bir ağızdan:)

**Ey şanlı ordu
Ey şanlı asker
Bir elde kalkan
Bir elde hançer
Serhatte doğru
Ey şanlı asker**

(Karavana ile koğuş kapısına gelen gardiyan, karavanayı yere bırakır.)

Gardiyan: (yüksek sesle) **Marş kes!**

(Tutsaklar düğmesine basılmış, elektronik bir araç gibi, susarlar, hazır ol vaziyete geçerler. Gardiyan mazgal deliğini açar.)

Gardiyan: (yüksek sesle, buyurucu bir ses tonuyla) **Kapıya yanal lan!**

(Tutuklular koşarak kapıya doğru giderler. Kapıya bir adım kadar yanaşan tutuklu yüksek sesle)

1. Tutuklu: Ali Kaya Mardin emret komutanım!

(teknil veren tutuklu ayağını yarım metreden fazla kaldırıp topuk selamı verir.)

Tutuklu: Mehmet Yararbaş, Urfa emret komutanım.

(Aynı şekilde topuk selamı verir)

2. Tutuklu: Ahmet Kuş, Siirt Emret komutanım!

3. Tutuklu: Seyda Sayın Hakkâri emret komutanım!

(Tutuklular kısa künyelerini peş peşe yaptıkları için sesleri birbirine karışır. Mazgal deliğindeki gardiyan:

Kes lan Si... Ha!

Tutuklular: (hep bir ağızdan hazır ol vaziyetlerini bozmadan yüksek sesle:) **Emret komutanım!**

Gardiyan: Adam oldunuz mu lan?

Tutuklular (Yüksek sesle) **Emret komutanım!**

Gardiyan: Vukuat işleyeni Si... ker götürür hücreye atarım ha!

Tutuklular: (yüksek sesle) **Emredesin komutanım!**

Gardiyan: Lan yavşaklar! Adama olacağız demediniz mi?

Tutuklular: Emret komutanım!

Gardiyan: Çorbayı al lan!

Tutuklular: Emredersin komutanım!

(Koğuş sorumlusu, açılan kapıdan dışarı çıkmadan kısa künye yapar, tekmil verir, “” Bir” der kapıdan çıkar karavanayı alıp içeri girdiğinde tekrar “bir sondur komutanım” der)

Gardiyan: Son sayı beş lan! Yemeğini ye sayım çalışmasına başla!

Tutuklular: (Hep bir ağızdan) Emredersin komutanım.

Gardiyan: tamam mı lan?

Tutuklular: Emredersin komutanım!

Gardiyan: Yemek duası oku lan!

Tutuklular: Emret komutanım.

(Tutuklular koğuşa dönerler, sıraya girerler yani dua vaziyeti alırlar. Elindeki karavanayı yere bırakan koğuş sorumlusu diğer tutuklularla birlikte yüksek sesle:)

Bismillahirrahmanirrahim,

Allah’ımıza hamt olsun!

Ordu millet var olsun.

(Diğer tutuklular seslerini keser. Koğuş sorumlusu:

Emret komutanım!

Gardiyan: Zehir zıkkım olsun!

Tutuklular: Sağ ol!

(Tabaklar yere konur. Karavanadaki bir iki kepçe çorba paylaşılır. Herkese çeyreğin çeyreği kadar ekmek düşer. İki üç dakika içinde kahvaltı yapılır. Tabaklar, karavana toplanır, belirlenen yerde ikişerli sıraya geçerler. Koğuş sorumlusu sayım çalışması yapmaya başlar. Bunun için koğuş sorumlusu tek sıraya dizilmiş ilk tutuklunun göğsüne yumruğunu vurunca ön safın başında bulunan tutuklu başını sağa çevirir, “bir” der yere diz çöker. İkinci tutuklu, “iki” deyip aynı hareketi yapar. Sayım böyle devam eder. Ön saftakiler sayınca sıra arkadakilere gelir. Onlar yalnızca saymakla yetinirler. Bu işlem bıktırıcı ve seri bir şekilde uzun süre yapılır. Koğuş kapısı açılır. Ellerindeki kalaslarla gardiyanlar içeri girer. Biri elindeki kalası tutukluların göğsüne dürterek öğretilen biçimde sayım yapar. Birkaç gardiyan ellerini tutukluların yanaklarına sürüp, günlük tıraş olup olmadıklarını kontrol ederler. Günlük tıraş olmayanlar tokatlanır. Sağları biraz uzun olan tutuklular el ve ayaklarından falakaya çekilir. Gardiyanlar dışarı çıkarken)

Koğuş gardiyanı: Eğitime başla!

Tutuklular: (yüksek sesle) **Emredersin komutanım!**

(Koğuş sorumlusu ranzanın üzerindeki Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi adlı kitabı eline alıp ayakta ikişer sıra halinde ayakta dizilen tutukluların karşısına geçer. Yüksek sesle elindeki kitabın birer kelimesini okur. Nokta tutuklular da bu kelimeyi yüksek sesle tekrarlar.)

“ATATÜRKÜM HAYATI

Mustafa kemal Atatürk 1881 yılında Selanik’te doğdu. Babasının adı Ali Rıza efendidir. Annesinin adı Zübeyde hanımdır. Ali Rıza Efendi Selanik yerlilerindedir. Önceleri gümrük memurluğu, sonraları kerestecilik yapmıştır. Atatürk’ün annesi Zübeyde Hanım Selanik yakınlarında Lagzalı bir Türk ailenin kızıdır. Küçük Mustafa önce hafız Mehmet efendinin mahalle mektebine devam etti. Sonra şemsi efendi mektebine gitti. Küçük Mustafa bu okulda okurken babası öldü. Bu sıra Makbule ve Naciye isimli iki kız kardeşi vardı. Ali Rıza efendinin ölümünden sonra haliyle kocasız kalan Zübeyde

Hanım, Küçük Mustafa Makbule ve Naciye'yi kucağına alarak, kardeşi Hüseyin'in Raple çiftliğine götürür. Çiftlik hayatın alışan Küçük Mustafa eğitimine ara verir. Ve tarlalarda karga kovalamaya başlar. Bu ara da kız kardeşi Makbule'yi de serçe kovalamaya alıştırır. Hayatı böyle geçerken dayısı bir gün “yeğenim, Mustafa” der, “sen burada karga kovalamakla adam olamazsın, kargaları Makbule'ye bırak, sen git oku adam ol, adam kovala” Küçük Mustafa, dayısının öğüdüne uyar, Şemsi Efendi ilk okulundan sonra, Mülkiye rüştiyesine gider. Bu okulda da Öğretmeni Mustafa efendinin gözüne girer

Gardiyan: Öğlen yemeği al ibneler!

(koğuştaki kitap okuma sesi kesilir. Koğuş sorumlusu Emredersin komutanım dedikten sonra, koşarak kapıya gider. Kısa künye yapar, tekmil verir, karavanayı alıp içeri girer. Dua yüksek sesle okunur)

Koğuş sorumlusu: Emret komutanım:

Gardiyan: Bok olsun!

Tutuklular: Sağ ol

PERDE KAPANIR

(Yüzbaşı Esat Oktay'ın makam odası. Esat masanın arkasındaki sandalyede oturmaktadır. İki blok subayı hazır ol vaziyette onu dinlemektedir. Bir subayın elinde iki tomar kâğıt bulunmaktadır.)

Esat Oktay Yıldırım: Önce sen söyle Ast teğmenim!

1. Ast teğmen: Komutanım hepsini susturduk. İlişkilerini kestik! Kollarını, bacaklarını kırdık! 35. Koğuştaki Ali Ereğ'in midesini deldik! Midesini kustu, ama beynini kusmadı. Geberdi komutanım. Beyinin kusması için Cemal Kılıç'ı zincirle duvardaki trafoya baş üstü astık. Sırtını duvara vurduk, vurduk, vuruk, ciğerlerini kustu öldü ama beynini kusmadı komutanım!

Esat Oktay: (Ast Teğmen'e dikkatle bakarak) Demek ki öldüler ama beyinlerini kusmadılar?

(Esat Oktay 2. Ast Teğmen'e dönerek) **senin cephe ne var?**

2. Ast Teğmen: Komutanım benim blokta yavaş yavaş beyinlerini verenler çıkıyor. Hıdır Akbalık, Şahin Dönmez, Ali Gündüz. Bunlar beyinlerini kustular. Alın beyinlerini size vereyi. (Tutukluların itiraflarının yazılı olduğu bir tomar kâğıdı Esat'a uzattı) ben inceledim. Tamamen kusmuşlar. Beyinlerinde düşünce kalmamıştır komutanım.

(Esat Oktay, kendisine uzatılan yazıları biraz okur. Ast teğmene) **Beyinlerini kusan o kişilere görev vereceksin. Onlarda başkalarını belirsizleştirsinler. Bu işe hız verin. Bunların yüzünden devletimizin başı ağrıyor. Senden bütün beyinleri istiyorum. İşkenceyi arttır. Haydi görev başına!**

2. Ast Teğmen: emredersin komutanım. Diyerek kapıdan dışarı çıkar.

(Esat Oktay (1. Ast Teğmene döner) **ne diyorsun demek ki sustular ama beyin vermediler?**

Ast Teğmen: Evet Komutanım susuyorlar ama beyin vermiyorlar. Ölüyorlar ama beyinlerini kusmuyorlar.

Esat Oktay: beyinlerinin kusmanın ölümden daha kötü olduğunu biliyorlar!

Ast teğmen: Biliyorlar Komutanım.

Esat Oktay: tamam sen de git! Ha, hiç oturmayacaklar! Hep ayakta bekletilecekler!

Uyumayacaklar, hep uykusuz kalacaklar! Hiçbir şey düşünmeyecekler, sürekli koro halinde yüksek sesle marş söyleyecekler! Senden de beyin istiyorum!

Ast Teğmen. Emredersin Komutanım!

PERDE KAPANIR

4.Sahne

Koğuş sorumlusu: (Tutuklular İkişerli sıraya girmiş, hazır ol vaziyette ayakta bekliyorlar)

Yerinde say! Mehter Marşına başla!

Tutuklular: (yerinde sayarak yüksek sesle)

Neslin dedem

Ceddim babam

Hep kahraman Türk Milleti

Orduların Pek çok zaman

Vermiştiler dünyaya şan

Gardiyan: (mazgal deliğinden) marş kes!

(Koğuşta ses kesilir. Esat Oktay önde, çavuş onbaşı ve askerler ardında koğuşa girerler.)

Koğuş sorumlusu: Dikkat 30. Koğuş 33 kişiyle emir ve görüşlerinize hazırdır komutanım!

(Esat hazır ol da bekleyen tutukluların arasına dalar. Pazarda köle beğenmeye giden efendi edasıyla herkesi süzer.)

Esat Oktay: Nasılsınız çocuklar?

Tutuklular: Sağ ol komutanım!

Esat Oktay (Çavuşa dönerek) Çavuş çocuklara kantinden yiyecek aldırıyor musun?

Çavuş: tabi komutanım!

Esat Oktay: Peki, Turp alıyor musun, turp?

Çavuş: Komutanım çikolata bile aldım!

Esat Oktay: oğlum bol bol taze hıyar yedir, yazık baksana zayıflamışlar!

Çavuş: emredersin komutanım!

Esat Oktay: (Koğuş sorumlusuna dönerek) Sorumlu yemekler iyi çıkıyor mu?

Koğuş sorumlusu: İyi çıkıyor komutanım!

(Esat Oktay'ın gözü ikinci sırada ayakta bekleyen yeni tutuklu şişman adama takılır. Kahkaha atarak onun yanına gider ensesinden tutarak ön safa çeker onu zayıf kuru iskeleti andıran bir tutuklunun yanına götürür. Çavuşa döner)

Esat Oktay: Çavuş bu böyle olmaz! Bir bu adama bak, birde şu adama bak; (zayıf adamı gösterir) ben, bu cezaevinde eşitlik isterim. Her kes aynı boy aynı kilo da olacak, anlaşıldı mı?

Çavuş: Emredersin komutanım!

(Esat koğuştan dışarı çıkar. Koğuşun gardiyanı ve onbaşı şişman adamı ağız üstü yere yatırır, koğuşun gardiyanı sırtına biner, onbaşı ile çavuş ayaklarından tutarak koğuşun içinde yerden çekerler. Ardından şişman adamı yerden çekme işini iki tutukluya devrederler. Gardiyan sıra halinde dikili olan tutukluların yanına gelir. Bir tutukluya)

Gardiyan: Sen çık lan! Ses kontrolü var!
(Tutuklu sıradan ayrılır, tekmil verir ama sesi yoktur)
Gardiyan: Çırpınırdı Karadeniz marşına başla!
(Tutukla ağzını açıp kapatır ama ses yoktur)

Gardiyan: Lan ibne! Bu ne lan?
(Tutuklu başını eğer)

Gardiyan: Dayak düzeni Al!
(Tutuklu ellerin gardiyana doğru uzatır avuçlarını açar, Gardiyan Copla vurur. “Ses çıksın ibne, ses” der!

Başka bir tutuklu gardiyan tarafından çağrılır.
Tutuklu: Ali Kaya Emredersin komutanım!

Gardiyan: Kes lan, ibne neden sesin çıkıyor?
Tutuklu (başını önüne eğer)

Gardiyan: Sen marş okumamışsın ondan sesin düşmemiş yutar mıyım lan? Dayak düzeni al!

Gardiyan: (tutuklulara döner) **Ranza altı ol! Kaybolmayanın hiç şansı yok!**

(Tutuklular telaşla ranzaların altına girmeye çalışırlar. Gardiyanlardan biri, son say üç derken diğerleri tutuklulara saldırır, ranzaların altına tam giremeyen tutukluların dışarda kalmış kol veya bacaklarına vururlar. Bağırta çağırta. Dayak faslı bitince herkes ranzanın altından çıkar sıraya dizilir.)

Gardiyan: (Tutukluları üst üste yatırır. Birini en üste çıkarır. Arkadaşlarının üstünde ayakta hazır ol da bekleyen tutukluya) **Andımızı Okuyun yavşak!**
Tutuklu ağlamaklı bir ses tonuyla:

Türküm doğruyum

Çalışkanım

Yasam

Küçüklerimi sevmek

Büyüklerimi saymak

Yurdumu, milletimi

Özümden çok sevmektir

Ülküm yükselmek

İleri gitmektir

(İki eliyle ayaklarının altındaki tutukluları göstererek)

Ey bu günümüzü sağlayan ulu önder Atatürk

Gardiyan: Kes lan yavşak! Koca tepe dağıl!

(Tutukluların çoğu yerden kalkar. Abi ikisi yerde baygın kalır.)

Gardiyan: Kalk lan yavşak! Ben numara yutar mıyım?

(Gardiyan tutukluların kalkamayacağını anlayınca, mendili cebinden çıkarır, çakmakla yakar, yanan mendili bayılanların ağızlarına burunlarına yaklaştırır. Yatanlar irkilerek uyanır.)

Gardiyan: Numara Oğlum numara! Yutar mıyım?

(Tutuklular tek sıraya geçince)

Gardiyan: Yavşaklar koğuş içinde konuşmayı yasaklıyorum. Tek kelime konuşanı si...m. Sessizlik olacak anlaşıldı mı?

Tutuklular: emredersin komutanım!

Gardiyan: Oturma yok, sessizlik olacak!

PEDE KAPANIR

5.Sahne

(Mazlum Doğan kısa sağlı, orta boylu, üzerinde sivil elbiseler, tek başına bir hücrede yatağında oturmakta ve kendi kendisiyle konuşmaktadır.)

Mazlum Doğan: nedir bu sessizlik? Bu kararsızlık neden? Niye bu hücreler, bu tecrit bu cezaevi bir mezar kadar sessiz? Neden dinmek bilmiyor bu zulüm kasırgası! Bir ben mi uyanığım? Bu zulüm altında bir ben mi Mazlum'um? Ne oldu böyle bize? bu karanlıkta bir ışık lazım değil mi hepimize?

Esat iki yol dayatmış bize. Acı çekerek ölmek, düşüncelerimizi kusmak! Bizim de önümüzde iki yol vardır; ya düşüncelerimizin yaşaması için bedenlerimizi feda etmek, ya da bedenlerimizin yaşaması için düşüncelerimizi kusmak! Orta yol kesinlikle bırakılmadı. Düşüncelerini bedenlerine feda edenlerin sayısı gün geçtikçe artıyor. Esat her gün birkaç kişinin beynini boşaltıyor. Beyinlerini kusmayanları ya sakatlıyor ya da öldürüyor. Kimse buna dur demiyor! Herkes birbirine bakıyor. Veya herkes bir başkasının önce tavır koymasını istiyor! Kimse karşı koymada sorumluluğu üstlenmediği için gün geçtikçe itirafçıların, sakatlananların ölümlerinin sayısı artıyor. Bu da korkuyu büyütüyor. Korku duvarların arasına sığmıyor. Diyarbakır'a, Mezopotamya'ya yayılıyor. Korku ışıkları söndürüyor! Milyonlarca insan bu karanlıkta bir ışık arıyor. Ama kimse ışık olamıyor.

(Kolundaki saate bakar biraz düşünür, tekrar kendi içinde konuşur)

Bu gece 21 Mart gecesi. Demirci Kawa'nın, Dahak'ın sarayını ateşe verdiği gece. Ben de hep bu geceyi bekledim.

(Bir sigara yakar.) Ateş, Ateş... Ateş... Düşünür... Karanlıkları dağıtır ateş! Evet ben ve bizler karanlıklardayız!

(Cebinden bir kibrit kutusunu çıkarır. İçinden üç kibrit çöpü çıkarır yakar. Yanan kibritleri parmaklıklardan dışarı uzatır ve söylenir)

Size ant içerim ve derim ki, bu koyu karanlığın ortasında ilk ışık ben olacağım. Korkmayacağım! İmha edilen gençlerin bağı için ve bütün zulüm altındaki halklar için ateşimi elden ele dolaştıracam. Nerde zalim, nerde zulüm orada ateşimi yaktırtacağım.

PERDE KAPANIR

Sahne – 6

(Bir halk otobüsü. Oturan yolcular. Otobüsün orta yerinde ayakta dikilen sivil giyimli Esat Oktay yıldırın, pencereden gözlerinin önünden geçen manzarayı seyretmekte kendi kendisiyle konuşmaktadır.)

Esat Oktay: Şu memleketin güzelliğine bak! Şu manzaralar şu çocuklara.

(Bu ara sağ tarafında oturan şişman bir adama gözü ilişir)

Esat Oktay: nerelisin sen?

Mardinliyim hemşerim

(Esat Oktay'ın mide bulanması yüzüne yansır)

Mardin mi? Hepiniz vatan hainisiniz.

(Militan belindeki silahı çeker, Esat'ın ensesine dayar.)

Militan: Esat!

(Esat ani bir refleksle geri bakar silahla yüzleşir, gözleri büyür, ellerini havaya kaldırır)

Militan: Seni katlettiğin bütün gençlerin ve mazlumların ateşiyle ölüme mahkûm ediyorum.

(Silah patlayınca; Esat ağız üzeri yere kapanır!

Militan: Bir daha bir daha Üç tane yeter sana (diyerek kafasına iki mermi daha sıkar.)

[1] Kanan Evren 12 Eylül 1980 Askeri cuntasının lideri Kenan Evren in kast ediyor.

Selim Türükkaya